

Vänsterpartiet i Österåker

ÖSTERÅKERS KOMMUN
KOMMUNSTYRELSEN

2020-07-03

D.nr:

Motion

Granska effektiviseringskraven inom skolan

Många kommuner använder sig av så kallade generella effektiviseringar som innebär att förvaltningar åläggs sparkrav men utan att samtidigt sänka kraven, varken på verksamhetens kvalitet eller omfattning. Denna metod används även i Österåker. Metoden förutsätter att medarbetarna kan ändra arbetssätt så att sparbetingen kan genomföras. Från att tidigare ha pekat ut specifika områden som exempelvis lokaler, administration och konsulter, där kommunledningen ser möjlighet till effektiviseringar, är alltså kraven på effektiviseringar numera generella till sin karaktär.

Effektiviseringskrav åläggs all verksamhet men storleken har varierat mellan olika nämnder och olika år. I vilken grad de generella effektiviseringskraven baseras på faktamässigt underbyggda analyser av besparingspotential i närtid, exempelvis till följd av genomförd teknisk utveckling, nya arbetsmetoder som tagits i bruk eller tydligt minskade behov, framgår inte. I budgeten för år 2020 är effektiviseringsmålet 10 miljoner kronor. I första hand är det generella effektiviseringar men Alliansens budget pekar också på specifika effektiviseringar inom administrationen och sjukfrånvaron.

Vi är idag i behov av en öppen och ärlig debatt om vad som egentligen är effektiviseringar och vad som istället bör kallas besparingar eller nedskärningar. Budgetminskningar utan koppling till reell besparingspotential, sänkta målsättningar eller direktiv om *hur* besparingarna ska genomföras, riskerar innebära sänkta ambitioner så som större barngrupper i förskolan eller minskade öppettider på fritidsgården. Otillräcklig kompensation för pris- och löneökningar riskerar leda till färre vikarier eller vakanshållningar av anställningar i förskolan, skolan eller i äldreomsorgen, vilket gör att de anställda måste jobba hårdare för att klara målen och bevara kvaliteten.

Vänsterpartiet i Österåker sa nej till effektiviseringsmålet på 10 miljoner kronor för år 2020. Vi menar att det inte finns en tydlig plan för effektiviseringen och flera av punkterna är inte möjliga att genomföra. Det är inte möjligt att på ett år spara pengar på sjukfrånvaro. Här behövs långsiktiga lösningar som kräver resurser. Vi tror inte heller att administration kan effektiviseras utan att det påverkar verksamheten. En digitaliseringsstrategi ger inte resultat så snabbt. Vi menar att det går att effektivisera styrningen av verksamheten med tydligare krav, kontroll och uppföljning för att hindra att effektivitetsvinster stannar hos utförare och att det uppstår övervinster.

Efter år av generella effektiviseringar är det hög tid att utvärdera konsekvenserna för kvaliteten, brukarna och medarbetarna. I synnerhet bör effektiviseringsarbetet inom skolan granskas. Har kommunens effektiviseringar lett till att verksamheterna blivit effektivare? Har kvaliteten på skolan förbättrats eller inte? Hur har anställdas arbetsmiljö påverkats? Har beslutsunderlagen för nämndens besparingsbeting varit väl underbyggda eller har effektiviseringsvinster tagits ut i förväg, och vad har det i så fall lett till?

Vänsterpartiet föreslår kommunfullmäktige besluta att

- tillsätta en utvärdering av effektiviseringar inom skolan, från val av metod och bedömd besparingspotential till uppföljning av resultatet och utvärdering av konsekvenserna.
- utvärderingens resultat, på ett sätt som är lämpligt, ska ligga till grund för den kommunala budgetprocessen.

Norma Aznar

Vänsterpartiet i Österåker